

Criteris de classificació i d'avaluació

En l'actualitat, un internauta pot trobar una gran quantitat de dades i de recursos relatius a la sociolingüística i a la situació de la llengua catalana en particular, però sovint aquests recursos estan dispersos en diferents llocs web i l'obliguen navegar per la xarxa o a utilitzar cercadors, amb la pèrdua d'un temps cada vegada més escàs, entre altres aspectes per la quantitat d'informació que ens inunda cada dia. Atès que hi ha una enorme quantitat de webs relacionats amb les llengües o amb la sociolingüística, distingirem tres àmbits o cercles concèntrics diferents:

Webs sociolingüístics: webs dissenyats per una institució o centre de recerca sociolingüística.

Webs d'interès sociolingüístic: webs que tenen una clara relació amb la sociolingüística o altres ciències socials que s'hi relacionen (antropologia, psicologia, pedagogia, història, planificació lingüística, etc.)

Altres webs de suport i recerca d'informació: webs que encara que no tenen una relació directa amb la sociolingüística ens ajuden a cercar informació de base necessària per contextualitzar un determinat fenomen sociolingüístic o una informació bibliogràfica.

Quant als criteris d'avaluació, hem partit dels criteris que proposa Pere Marquès² per a l'avaluació de webs d'interès educatiu, i n'hem fet una adaptació i simplificació per als webs d'interès sociolingüístic:

- Facilitat d'ús per part dels usuaris: entorn amigable, no et perds i disposa d'un sistema d'autoajuda per als internautes.
- Qualitat de l'entorn audiovisual: disseny clar de la pantalla i d'altres elements multimèdia.
- Qualitat i rigorositat dels continguts: informació correcta, actual, fiable i vàlida de les dades.
- Sistema de navegació i interacció: claredat, estructuració i velocitat.
- Comunicació entre usuaris i l'editor del web: exactitud, correcció i rapidesa en la resposta a les peticions dels usuaris.

- Serveis per als usuaris: proporciona serveis complementaris sobre bibliografia, informació de dades i altres serveis.

Estructura del recull de recursos sociolingüístics

El recull de recursos sociolingüístics intenta respondre a les principals preguntes que poden fer-se professionals de la sociolingüística, tècnics de planificació lingüística i estudiants interessats a dur a terme una recerca sociolingüística o bé conèixer una determinada informació sociolingüística.

Si resseguim un procés general de recerca sociolingüística, ens pot convenir tenir informació sobre bases de dades i directoris de caràcter general; també ens convindrà recórrer a recursos bibliogràfics i documentals per conèixer la bibliografia prèvia o complementària a la recerca.

Gairebé sempre hem de consultar les fonts estadístiques, o bé ens interessa disposar d'informació de determinats centres de recerca sociolingüística i d'altres organismes de política lingüística. A vegades ens pot fer falta saber determinades informacions sobre instituts i empreses d'estudis d'opinió, i sovint voldrem consultar la metodologia relativa a la sociolingüística.

En determinats estudis caldrà entrar en contacte amb serveis, entitats i organitzacions per la llengua, i saber la situació de la llengua catalana anterior a la nostra recerca. Finalment, podem també necessitar altres recursos de sociolingüística com publicacions, programes i recursos relatius a la sociolingüística.

Per tant, les seccions del recull de recursos sociolingüístics en línia són:

1. Bases de dades i directoris
2. Recursos bibliogràfics i documentals
 - 2.1. Bibliografies
 - 2.2. Biblioteques
 - 2.3. Catàlegs de publicacions
 - 2.4. Legislació
 - 2.5. Altres recursos a Internet
3. Fonts estadístiques
4. Centres de recerca sociolingüística i organismes de política lingüística
 - 4.1. Centre de recerca sociolingüística

Autor

Joan Solé Camardons
Direcció General de Política
Lingüística
joansole@gencat.net

L'Institut de Sociolingüística Catalana¹ de la Direcció General de Política Lingüística ha elaborat un recull de recursos sociolingüístics en línia que completa la guia de webs d'interès sociolingüístic <<http://cultura.gencat.net/llengcat/socio/guia.htm>>. Aquest article presenta l'estructura del recull i una breu selecció de webs.

- 4.2. Organismes de política lingüística
- 5. Instituts i empreses d'estudis de mercat i d'opinió
- 6. Metodologia relativa a la recerca sociolingüística
- 7. Serveis, entitats i organitzacions per la llengua
 - 7.1. Serveis lingüístics
 - 7.2. Entitats per la llengua catalana
 - 7.3. Organismes relacionats amb la llengua catalana
- 8. Situació de la llengua catalana
- 9. Publicacions, programes i recursos sociolingüístics
 - 9.1. Publicacions
 - 9.2. Programes i recursos sociolingüístics
 - 9.3. Conceptes i terminologia sociolingüístics
 - 9.4. Autors

Selecció de webs del recull

A continuació mostrem una mostra molt selectiva d'alguns dels webs que podem trobar en aquest recull. Anotem el nom del web o de la secció escollida, l'adreça i una breu descripció.

Bases de dades i directoris

ATLANTIS (Academic Training, Languages and New Technologies in the Information Society)

<http://www.uoc.edu/in3/atlantis/>

El web reuneix informació actualitzada sobre eines digitals i recursos vinculats a les noves tecnologies disponibles per a les llengües minoritzades de la Unió Europea. L'informe final destaca les àrees, els projectes i la tecnologia que ofereixen el potencial més gran per obtenir efectes multiplicadors

Alimarket on line

<http://www.alimarket.es/>

Informació econòmica sectorial. Base de dades integrada per més de 20.000 empreses, amb 20.000 notícies relacionades, 15.000 enllaços i 1.000 informes sectorials. Són especialment útils les fitxes d'establiments comercials.

Internet invisible

<http://www.internetinvisible.com/>

Enllaç amb 2.492 bases de dades d'accés gratuït. La guia inclou també més 500 recursos avaluats i recomanats per universitats i altres institucions i professionals.

Recursos bibliogràfics i documentals

Centre de Documentació en Sociolingüística (Direcció General de Política Lingüística)

<http://cultura.gencat.es/llengcat/socio/centre.htm>

Conté documentació sobre: sociolingüística, lingüística aplicada, planificació lingüística, antropologia social del llenguatge, dret lingüístic, ensenyament d'idiomes, geolingüística, etc. Ofereix entre altres serveis: atenció personalitzada, assessorament metodològic i de recerca documental, accés directe al catàleg col·lectiu de les biblioteques especialitzades de la Generalitat (BEG), bases de dades de premsa i d'estudis, productes documentals, préstec personal i interbibliotecari i bibliografies selectives.

Consorci de Biblioteques Universitàries de Catalunya (CBUC)

<http://www.cbuc.es/>

Catàleg col·lectiu amb més de 2.000.000 de registres bibliogràfics i dóna accés a més de 3.000.000 de documents físics conser-

Preguntes sobre un procés de recerca sociolingüística

Preguntes	Seccions
On trobar la informació contextual?	Base de dades i directoris
Quina bibliografia podem consultar?	Recursos bibliogràfics i documentals
Quines fonts estadístiques podem consultar?	Fonts estadístiques
Quins centres o organismes han estudiat el fenomen sociolingüístic que volem conèixer?	Centres de recerca sociolingüística i organismes de política lingüística
Quins instituts o quines empreses d'estudis poden fer el treball de camp o l'anàlisi de les dades?	Instituts i empreses d'estudis de mercat i d'opinió
Quines tècniques i metodologia podem utilitzar?	Metodologia relativa a la recerca sociolingüística
Quines entitats poden col·laborar amb la nostra recerca?	Servei, entitats i organitzacions per la llengua
Quina és la situació de la llengua catalana en una àmbit determinat?	Situació de la llengua catalana
Amb quins programes i recursos podem comptar?	Publicacions, programes i recursos sociolingüístics

vats a més de 100 biblioteques. Inclou la Biblioteca Digital de Catalunya, que és un recull d'informació electrònica (revistes en text complet i bases de dades) consultables des de qualsevol punt de la xarxa.

Mercator. Dret i legislació lingüística
<http://www.ciemen.org/mercator/>
Banc de dades que recull tots els documents jurídics i/o normatius que configuren el marc lingüístic europeu (preferentment de les institucions i llengües de la Unió Europea). Conté, a més, els Documents de Treball Mercator, una sèrie de treballs de recerca en curs i d'articles de petit format dins la temàtica dels drets, legislació i política lingüística, amb un èmfasi especial en l'ús de les llengües minoritzades a les esferes de domini públic.

Fonts estadístiques

Enquesta de la Regió de Barcelona 2000
<http://campus.uab.es/iermb/enquesta2000/indexerb.htm>

Conté les dades de l'estudi sociològic de la regió de Barcelona, en l'última versió ampliada a tota la província de Barcelona. És un estudi efectuat amb una periodicitat quinquennal (1985-2000). Conté taules sobre coneixements i usos lingüístics a la província de Barcelona (2000).

Fuentes estadísticas
<http://www.fuentesestadisticas.com/>
Butlletí estadístic mensual que es publica des de 1995 en format electrònic. Conté un ampli directori de servidors estadístics estatals i internacionals.

Institut d'Estadística de Catalunya (IDESCAT)
<http://www.idescat.es/>
A més de les dades de població i del cens lingüístic, es pot accedir a estadístiques econòmiques de cada municipi, entre moltes altres informacions. Molt útil per elaborar estudis sociolingüístics locals (Ofercat i altres).

Centres de recerca sociolingüística i organismes de política lingüística

Centre Interdisciplinaire de Recherches sur les Activités Langagières (CIRAL) Université Laval (Quebec)
<http://www.ciral.ulaval.ca/>
El web inclou cinc equips regulars de recerca en quatre àmbits de treball i tres

eixos: la construcció de les representacions socials, i el discurs de la llengua, la llengua a la feina i el francès del Quebec.

Centre de Recherche sur le Plurilinguisme, Forschungsstelle für Mehrsprachigkeit. Research Centre on Multilingualism. Katholieke Universiteit Brussel (KUB)
<http://www.kubrusssel.ac.be/ovm/>
Centre universitari dedicat a la recerca sociolingüística i al contacte de llengües. Editen les revistes *Sociolingüística* i *Plurilingua*. Aquest centre, conjuntament amb l'Institut de Sociolingüística Catalana i el Research Centre Wales, són autors de l'informe Euromosaic.

Centre Universitari de Sociolingüística i Comunicació. Universitat de Barcelona
<http://www.ub.edu/cusc/>
El web inclou diversos treballs de membres del CUSC i una extensa hemeroteca d'articles periodístic sobre llengua.

Servei d'Investigació i Estudis Sociolingüístics (SIES). Generalitat Valenciana
<http://www.cult.gva.es/sies/>
El SIES és l'òrgan de recerca sociolingüística de la Generalitat Valenciana. El seu web conté informació sobre la situació social del valencià i el procés de normalització lingüística en els àmbits d'ús oficial i social; el foment de la investigació bàsica en sociologia de la llengua; la implantació i el manteniment del Centre de Documentació de Sociologia de les Llengües, i l'intercanvi amb altres centres d'investigació i planificació lingüística. Inclou el fons de dades numèriques i el de dades documentals.

Office québécois de la langue française
<http://www.oqlf.gouv.qc.ca/>
Conté serveis de publicacions, biblioteca virtual, programes informàtics i indicadors lingüístics al Quebec. Informa sobre els drets lingüístics dels treballadors i consumidors, i els deures de les empreses i de l'administració.

Instituts i empreses d'estudis d'opinió

Asociación Española de Estudios de Mercado, Marketing y Opinión (AEDEMO)
<http://www.aedemo.es>
Web que inclou un directori de les empreses d'estudis, la revista de recerca i màrqueting, activitats, seminaris, cursos i altres activitats que promou aquesta associació.

Metodologia sobre recerca sociolingüística

Revista *Metodología de Encuestas*. Sociedad Internacional de Profesionales de la Investigación en Encuestas (SIPIE)

<http://www.sipie.org/>

Inclou un cercador d'articles sobre metodologia d'enquestes, calculadora de mostres estadístiques, programes per a enquestes i altres enllaços d'interès metodològic.

Serveis, entitats i organitzacions per la llengua

Entitats per la llengua. *Noves SL* tardor 2001

http://cultura.gencat.net/llengcat/noves/hm01tardor/catalana/efrem1_4.htm

Resum de l'estudi que inclou un directori de les entitats per a la defensa i promoció de la llengua catalana. Vegeu també el Cens d'entitats que tenen per finalitat el foment de la llengua catalana: <<http://cultura.gencat.es/llengcat/cens.htm>>.

Entitats info

<http://www.entitats.info/>

Web que difon notícies, publicacions i activitats d'una trentena d'entitats de llengua i cultura catalanes. Inclou un recull de premsa i un cercador molt complet per data, entitat, paraula clau, acte, publicació o notícia.

Serveis lingüístics universitaris. Comissió de Llengua de l'Institut Joan Lluís Vives
<http://www.vives.org/com/llengua/>
Informació dels serveis lingüístics de les universitats de l'àmbit català: programes de llengua, diccionaris, dades sociolingüístiques, normatives, bibliografia i un recull d'eines d'interès per a la nostra llengua.

Torre Jussana. Serveis Associatius

<http://www.bcn.es/tjussana/>

Web municipal al servei de totes les associacions i entitats de Barcelona. Inclou serveis d'assessorament, formació i publicacions, són especialment interessants els directoris i les bases de dades d'associacions de tot Catalunya.

Web de les associacions de Catalunya

<http://www.gencat.net/entitats/index.htm>

Directoris de les associacions de tot tipus (socials, ambientals, comunitàries, culturals, de serveis, etc.).

Situació de la llengua catalana

Situació sociolingüística de la llengua catalana. Guia de webs d'interès sociolingüístic
<http://cultura.gencat.net/llengcat/socio/guia.htm>

Aquesta guia inclou una dotzena de webs sobre la situació sociolingüística als països catalans en diversos àmbits.

Sociolingüística catalana. *Noves SL*

<http://cultura.gencat.net/llengcat/noves/>

En la revista *Noves SL* hi trobareu articles inèdits i resums d'estudis sociolingüístics de tot l'àmbit lingüístic català.

Publicacions, programes i recursos sociolingüístics

Diversité Langues. Université du Québec

<http://www.telug.quebec.ca/diverscite/entree.htm>

Revista i fòrums interdisciplinaris sobre la dinàmica de les llengües. Inclou: tipus de fòrums, publicacions sobre la dinàmica de les llengües, jornades i col·loquis, editorial, articles, organització de la revista electrònica, subscripcions i enllaços. Cercador d'articles i altres textos per temes, dates i autor.

Programes i recursos sociolingüístics. Guia de webs d'interès sociolingüístic

<http://cultura.gencat.net/llengcat/socio/guia.htm>

Aquesta guia inclou un trentena de webs sobre institucions, publicacions i altres recursos sociolingüístics.

Notes

1. El projecte està coordinat per Joan Solé Camardons i ha comptat amb la col·laboració d'Elena Heidepriem, Marc Leprêtre, Joan M. Romani, Marina Solís i Jordi Bañeres.
2. Pere Marquès «Criterios para la clasificación y evaluación de espacios web de interés educativo». A: *Educar*, núm. 25, UAB.